

باسمه تعالی

12 بهمن، سالروز ورود امام خمینی به ایران و آغاز دهه فجر

12 بهمن؛ بازگشت امام خمینی به ایران، آغاز دهه فجر

بازگشت امام خمینی (ره) به ایران واقعه‌ای در جریان انقلاب ۱۳۵۷ است که طی آن در ۱۲ بهمن سال ۱۳۵۷ امام خمینی (ره) پس از ۱۴ سال تبعید به ایران بازگشت و در تهران مورد استقبال قریب به سه میلیون ایرانی قرار گرفت. این روز در تقویم رسمی با عنوان روز آغاز دهه فجر، مشخص شده است.

مقدمه

با گسترش قیام مردم و خروج شاه از ایران، شاپور بختیار به عنوان آخرین و تنها امید رژیم پهلوی و سردمداران غربی پشتیبان این رژیم، به عنوان نخست وزیر باقی مانده بود. در طرف مقابل تظاهرات مردم هر روز پر شورتر و مصمم‌تر می‌شد و شعار استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی بعنوان اصلی ترین خواسته مردم در نهضت انقلابی به رهبری امام خمینی مطرح می‌شد. امام خمینی که شرط ورود خود را به کشور، خروج شاه، اعلام کرده بودند، با فرار شاه در ۲۶ دی ۱۳۵۷، تصمیم به بازگشت گرفتند.

شاه در ۲۶ دی ۱۳۵۷ از ایران فرار کرد

بازگشت امام خمینی(ره) به ایران

امام خمینی(ره) از سیزده آبان سال ۱۳۴۲ تا دوازده بهمن سال ۱۳۵۷، یعنی حدود چهارده سال در تبعید به سر برد و در سال ۱۳۴۳ ابتدا به ترکیه و پس از مدتی به عراق تبعید شد و اوقات پایانی دوری از وطن را در فرانسه و در دهکده ای به نام نوفل لوشاتو گذراند. نوفل لوشاتو در روزهای اوج نهضت، به قلب تپنده انقلاب ایران تبدیل شده بود. وقتی امام را به ترکیه تبعید می کردند، شاه و امریکا هیچ گاه پیش بینی نمی کردند که او روزی پیروزمندانه به ایران باز گردد و رژیم شاهنشاهی را از بن برکند. پس از خروج شاه در ۲۶ دی ۱۳۵۷، امام در پیامی کوتاه خطاب به خبرگزاری های جهان اعلام کرد: «خروج شاه از ایران، اولین مرحله پایان یافتن سلطه جنایت بار پنجاه ساله رژیم پهلوی می باشد که به دنبال مبارزات قهرمانانه ملت ایران صورت گرفته است. من این پیروزی را به ملت تبریک می گویم.» همچنین ایشان اعلام کرد که در اولین فرصت به ایران باز می گردند.

به تعویق افتادن بازگشت امام خمینی(ره) به ایران

در حالی که یاران حضرت امام و مبارزان مذهبی، با وجود تمام نگرانی ها در تدارک برگزاری مراسم استقبال باشکوهی از امام بودند، اعلام خبر تصمیم امام برای آمدن، مسئولان و سردمداران رژیم پهلوی را سخت به تکاپو انداخت. آنان که به شدت از تظاهرات خیابانی مردم بر ضد رژیم پهلوی هراسناک شده بودند، ورود امام را به کشور، پایانی بر تمام امیدهایشان می پنداشتند و یقین داشتند که در این صورت، طومار سلطنت پهلوی برچیده خواهد شد.

بنابراین، درصدد مقابله با ورود امام به کشور یا مانع تراشی در برابر تصمیم امام برآمدند. بختیار در مقام نخست وزیری، نقشه های گوناگونی در سر می پروراند که انفجار هواپیمای امام یا منحرف کردن مسیر هواپیمای حامل امام و سپس دستگیری ایشان از آن جمله بود که هیچ یک عملی نشد. تیر آخر او، بستن فرودگاه ها به روی هواپیمای امام بود. در حالی که قرار بود پرواز انقلاب در روز ششم بهمن امام خمینی رحمه الله را از فرانسه به ایران بیاورد، سازمان هواپیمایی کشور اعلام کرد که به علت بدی هوا و نبود دید کافی، همه پروازها لغو شده است.

با انتشار خبر بسته شدن فرودگاهها و جلوگیری از ورود امام، مردم تظاهرات گسترده ای انجام دادند

اعتراض مردم به بسته شدن فرودگاه ها

با انتشار خبر بسته شدن فرودگاه ها و جلوگیری دولت بختیار از ورود حضرت امام به کشور، مردم با تظاهرات و راه پیمایی های خود، به اقدام دولت اعتراض کردند. همه افسران نیروهای سه گانه در پایگاه های خود در تهران، اصفهان، کرمانشاه، دزفول، همدان و بوشهر اعتصاب کردند و سپس به صفوف تظاهرکنندگان معترض پیوستند. در تهران، سیل جمعیت تظاهر کننده به سوی فرودگاه مهرآباد به راه افتادند.

روحانیان مبارز سراسر کشور که برای استقبال از امام به تهران آمده بودند، با تحصن در مسجد دانشگاه اعلام کردند تا بازگشت امام خمینی (ره) به کشور به تحصن ادامه خواهند داد. مردم و دانشجویان نیز به جمع تحصین کنندگان می پیوستند. فردای آن روز، مردم در راه پیمایی عظیم یک میلیونی به مناسبت رحلت پیامبر اسلام، در حمایت از امام شعار دادند. در بسیاری از نواحی شهر تهران نیز زد و خوردهای شدیدی میان نیروهای انتظامی و تظاهرکنندگان روی داد. تیراندازی در نواحی مختلف لحظه ای قطع نمی شد. خبرگزاری پاریس اعلام کرد یکی از میدان های شهر، به میدان جنگ شباهت پیدا کرد و تعداد کشته ها در پایتخت را سه هزار تن گزارش کرد. روزنامه اطلاعات نوشت: "غرب و جنوب غرب تهران، غرق در شعله های آتش بود".

عقب نشینی دولت بختیار

در پی تحصن ها و تظاهرات خونین مردم در اعتراض به بسته شدن فرودگاه ها، دولت بختیار عقب نشینی کرد و شکست را پذیرفت. بختیار در نهم بهمن ماه اعلام کرد که فرودگاه مهرآباد امروز باز خواهد شد و هیچ ممانعتی برای ورود امام به کشور وجود ندارد. هیئت دولت در دهم بهمن اعلام کرد که ورود هواپیمای حامل امام به فرودگاه مهرآباد تهران بدون اشکال است. با اعلام این خبر، کمیته استقبال از امام در پیامی اعلام کرد که امام خمینی رحمه الله در ساعت نه صبح پنج شنبه دوازده بهمن در تهران خواهد بود.

امام خمینی (ره) پس از ۱۴ سال تبعید در ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ به ایران بازگشت

ورود امام خمینی (ره) به ایران

شامگاه یازده بهمن، هواپیمای امام خمینی رحمه الله غرش کنان از فرودگاه شارل دوگل فرانسه به آسمان پرواز کرد. امام نماز شب را در طبقه دوم هواپیما به جای آورد و سپس در طبقه پایین هواپیما استراحت کرد. مهماندار هواپیما از مشاهده آرامش امام متعجب شده بود. هنگام طلوع فجر، امام و همراهان نماز صبح را به جماعت به جا آوردند. زمان ورود هواپیما به آسمان ایران، خبرنگاری از امام پرسید: «چه احساسی دارید؟» و امام پاسخ داد: «هیچ». امام هیچ احساسی نداشت؛ چرا که او فقط بر مبنای تکلیف عمل می کرد. پیروزی و شکست برای او، هر دو زیبا بود. همان طور که شکست، او را ناامید نمی کرد، پیروزی نیز احساسات شخصی اش را بر نمی انگیخت.

مسافران همراه امام خمینی (ره)

پرواز بازگشت سید روح الله خمینی از فرانسه به تهران با همراهی تعداد زیادی انجام شد که شامل سیاستمداران انقلابی، ماموران آمریکایی، چریک های آموزش دیده، خانواده آیت الله خمینی و خبرنگارها بودند. برخی از این افراد در زیر فهرست نوشته شده اند. ابوالحسن بنی صدر، صادق قطب زاده، ابراهیم یزدی، حسن ابراهیم حبیبی، حسن لاهوتی، احمد غضنفرپور، تقی ابتکار، محسن سازگارا، محمد منتظری - فرزند حسین علی منتظری، مرتضی مطهری، خانم دوریان مک گری، ژرار ژان فابین - باتوش (محافظ شخصی آیت الله خمینی در نوفل لوشاتو)

امام خمینی (ره) در فرودگاه مهرآباد

12 بهمن ۱۳۵۷ و پرشکوه ترین استقبال تاریخ

در دوازدهم بهمن ۱۳۵۷، پرشکوه ترین استقبال تاریخ جلوه گر شد. این روز یکی از ماندگارترین روزهای تاریخ معاصر ایران است و شور و شوق مردم در آن وصف ناپذیر بود. عده زیادی از مردم، خود را به تهران رسانده بودند تا در مراسم استقبال از امام شرکت کنند. تقریباً در ساعت شش صبح، خیابان ها سرشار از جمعیت بود. اول صبح، میلیون ها نفر در دو طرف خیابان های مسیر امام خمینی رحمه الله ایستاده بودند و پنجاه هزار نیروی انتظامی مردمی مشغول منظم کردن آنها بودند. مردم با تاق نصرت و گل، خیابان ها را تزیین کردند و در قلب استقبال کنندگان، دریایی از اضطراب و شادی موج می زد. در ساعت نه و سی دقیقه صبح، محبوب ملت و پرچم دار آزادی به وطن برگشت. چند لحظه پس از گشوده شدن در خروجی هواپیما، امام در حالی که دستشان در دست مهماندار فرانسوی بود، در مقابل دیدگان مشتاقان ظاهر شد. همه اشک شادی می ریختند. فریاد «الله اکبر» به هوا برخاست.

در دوازدهم بهمن ۱۳۵۷، پرشکوه ترین استقبال تاریخ جلوه گر شد

امام خمینی (ره) در فرودگاه مهرآباد

امام خمینی در فرودگاه مهرآباد پس از شنیدن پیام ملت، سخنانی ایراد فرمود. ایشان ابتدا از تمام اقشار ملت از پیر و جوان، روحانی و کسبه، قاضی و وکیل، کارمند و کارگر و کشاورز که در راه رسیدن به پیروزی رنج و مصیبت دیدند و ثابت قدم ماندند، صمیمانه تشکر کرد. ایشان در بخشی از سخنان خود، تلاش های محمد رضا

را برای بازگشت به ایران و حفظ سلطنت، ناکام خواند و تلاش های آنان را به دست و پا زدن برای حفظ سلطنت تعبیر کرد. امام در این سخنان با بیان رمز پیروزی فرمود: "ما باید از همه طبقات ملت تشکر کنیم که این پیروزی تا اینجا به واسطه وحدت کلمه بوده است. وحدت کلمه مسلمین، همه، وحدت کلمه اقلیت های مذهبی با مسلمین، وحدت دانشگاه و مدرسه علمی، وحدت روحانی و جناح سیاسی. ما باید همه این رمز را بفهمیم که وحدت کلمه، رمز پیروزی است و این رمز پیروزی را از دست ندهیم".

مهم ترین پیامدهای بازگشت امام خمینی به ایران

دو حادثه، از مهم ترین پی آمدهای بازگشت امام خمینی رحمه الله است که به سرعت موجب پیروزی انقلاب اسلامی شد: انتصاب دولت موقت و بیعت نظامیان با امام خمینی رحمه الله . امام خمینی در ۲۶ دی ماه در آستانه خروج شاه از کشور اعلام کرد که ما دولت را به همین زودی اعلام خواهیم کرد. در پانزده بهمن، نخست وزیری مهندس بازرگان به تصویب شورای انقلاب رسید. در نوزده بهمن، عظیم ترین راه پیمایی در سراسر کشور شکل گرفت و میلیون ها نفر از دولت منتخب امام خمینی رحمه الله حمایت کردند. از سوی دیگر، در دهه انقلاب، ارتش که تنها نقطه اتکای رژیم بود، به انقلاب پیوست. فرار، نافرمانی، اعتصاب، شرکت در تظاهرات و سرانجام، بیعت با امام خمینی رحمه الله ، نشانه همراهی ارتش با امام بود که در نوزده بهمن به اوج خود رسید. در نتیجه، رژیم بدون پشتوانه به سرعت از هم پاشید و انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن به پیروزی نهایی رسید. یاد و نام شهدای گرانقدر انقلاب همواره جاوید و ماندگار.

حوزه پژوهش دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان کرمان